

[Ingmar Wagner.]

løjtnant fra Holbæk kaserne, som bad tre soldater om at knappe bukserne ned for derefter at prygle dem med en bambusstok. Sagen er ikke færdigbehandlet, men på trods heraf er denne officer fortsat i aktiv tjeneste, ja, han er, som det blev nævnt, trådt ind om ikke i geledet, så på en anden plads, og det står vel endnu hen i det uvisse, om han i det hele taget kommer for retten. Selv om vi ikke har spørgetid nu, vil jeg dog gerne understøtte det ærede medlem hr. Johs. Christiansens spørgsmål, idet det må være nødvendigt, at der skabes klarhed om dette, og jeg vil spørge, om forsvarsministeren mener, at sådanne tilstande bør findes inden for forsvaret. Jeg tænkte selvfølgelig ikke på, at han skulle have lov til at knappe buskerne ned på de menige, men på, om han skal have lov til at fortsætte som officer efter den uhyrlige måde, han har optrådt på.

Den egentlige grund til, at spørgsmålet om anklagemyndigheden nu er kommet til behandling, er vel de skavanker, eller hvad man nu vil kalde dem, der så dagens lys under de retsforhandlinger, som i foråret 1953 fandt sted efter de store soldaterdemonstrationer mod den forlængede tjenestetid. Her viste det sig, at den kendte grev Trampe, der var rettergangschef på Bornholm, var med til at indstille de demonstrerende soldater dér til dom på samlebånd, og de fik, som man vil huske, 4 måneders fængsel, hvorefter de blev udstødt af hæren. Andre steder, f. eks. i Haderslev, hvor soldaterne også var forbitrede modstandere af længere tjenestetid, så vi, at rettergangschefen pillede nogle enkelte gidsler ud, som blev idømt op til 1 års fængsel; på trods af, at der i Haderslev var mere end 300, der havde begået samme forseelse som de dømte, fik de alligevel kun en betinget straf, og så var der det særegne, at de soldater, der her vidnede mod deres kammerater, oven i købet blev frikendt.

Denne mærkværdige retspleje, eller måske rigtigere sagt denne mangel på retspleje, vakte dengang en storm af forbitrelse. Mit parti krævede da også her i folketinget, at den slags urimeligheder ikke burde kunne finde sted, og det foreliggende lovforslag, specielt den foreslåede ændring til § 11, er vel udtryk for, at man i fremtiden vil for-

søge at hindre gentagelser af, hvad der skete i foråret 1953. Det kan vi naturligvis kun glæde os over. Jeg har dog ikke nogen tro på, at de foreslåede ændringer er dybtgående nok; hvis derimod påtalemyndigheden overgik til auditørerne, var der større sandsynlighed for en mere retfærdig og ensartet retspleje.

Soldaternes frihed har jeg allerede i kortshed sagt min mening om, og den er efter min mening alt for lille. Egentlig burde vel soldaterne — hvad ungdomskommissionen i sin tid da også gav udtryk for — have fri, når de er uden for tjeneste, ligesom man burde tilstræbe så stor en frihed for soldaterne som overhovedet mulig. Jeg tror, man kunne gå langt videre med den befalede frihed, uden at det ville komme til at genere beredskabet.

Jeg er helt enig med det ærede medlem hr. Victor Gram i, at man tillige bør gøre noget for, at soldaterne også i den første måned får mulighed for at få lørdag-søndagsorlov, netop ud fra den opfattelse, at soldaterne i den første måned har mange tilpasningsvanskeligheder, ligesom mange af dem også kommer af sted uden at have klaret alle deres personlige problemer; derfor vil det være ret og rimeligt, at de bliver stillet på lige fod med andre soldater, ja, egentlig burde de stilles bedre i den første periode. Jeg er også bange for, at den ændring, som nu foreslås, med alle de mange administrative følger — tror jeg godt man kan sige — som den indebærer for befalingsmændene, muligvis kan komme til at betyde et tilbageskridt for soldaterne derved, at de simpelthen kun får den frihed, som nu befales. Det er måske nok at se lidt sort på det, men jeg forbeholder mig i hvert fald ret til at komme tilbage til dette spørgsmål ved anden behandling, hvis udvalget ikke når frem til en bedre løsning. Forsvarsministeren er selv klar over, at den foreslåede frihed er meget beskeden, og han burde derfor have taget konsekvensen heraf og fremsat et bedre forslag.

Når vi nu behandler spørgsmålet om soldaternes frihed, kan jeg ikke undlade også at minde ministeren om soldaternes økonomiske mulighed for at holde lørdag-søndagsorlov. Når man skal have lidt frihed, er det jo rart, at man også har lidt penge, og friheden til at holde orlov burde efter kom-